

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni

Ocak 2024 • No: 189

Saldırıılara Karşı Durmanın Yolu BİRLİK VE DAYANIŞMADIR

[/u_i_d_d_e_r](#)

[/uidderorg](#)

[/uid_der](#)

[/uidder.org](#)

[www.uidder.org](#)

Saldırlara Karşı Durmanın Yolu Birlik ve Dayanıştır

Bir takvim yılı kapanıp yeni bir yıl açılırken siyasette, ekonomide, medyada geçip giden yılın muhasebesi yapılır. Yıla damga vuran gelişmeler hatırlanır. Yeni yıldan beklentiler sıralanır. 2024'ü karşılarken de sermaye sınıfının güçlü siyasetçileri, anlı şanlı milyarderleri, uzmanları, sanatçıları, dini liderleri, uluslararası yardım kuruluşlarının yetkilileri, medya fenomenleri ve daha nice süslü mesajlar yayınladılar. Savaşları lanetlediler, yeni yılın tüm insanlığa barış ve huzur getirmesini dilediler. Ama barışın ve huzurun önündeki tek engelden, dünyayı ve insanlığı felaketten felakete sürükleyen kapitalist sömürü düzeninden ve yıkılması gerektiğinden bahsetmediler. **Oysa 2023'te yaşadıklarımız, kapitalizmin ayakta kaldığı her gün emekçilerin acılarının, dünyamız ve insanlık için tehlikenin büyüdüğünü ortaya koyuyor.**

2023, kapitalist üretim mantığının doğayı ne denli tahrip ettiğini, dünyamızın içine sürüldüğü ekolojik krizin ne denli derinleştiğini yaşayarak gördüğümüz bir yıl oldu. Kanada'dan Yunanistan'a, Şili'den İtalya'ya onlarca ülkede orman yangınları büyük tahribat yarattı. Ormanlık alanlar kaybolurken soluduğumuz hava daha da kirlendi, küresel ısınma ivmelendi. Temmuz ayı küresel ölçekte bugüne kadar tespit edilmiş en sıcak ay oldu. Yangınlar ve aşırı sıcaklar yüzünden yüzlerce insan öldü, on binlerce insan yaşam alanlarını terk etmek zorunda kaldı. Çin, Libya, Hindistan, Pakistan, Malavi, Brezilya, Japonya ve daha onlarca ülkede seller on binlerce can aldı, kentler sular altında kaldı. Kuraklık nedeniyle özellikle kimi Afrika ülkelerinde açlık tehlikesi daha da büyüdü. Kasırgalar, fırtınalar, aşırı soğuklar da aynı şekilde çok sayıda can aldı. Öte yandan Türkiye, Suriye, Afganistan, Nepal, Fas, Ekvador gibi pek çok ülkede depremler on binlerce can aldı. Her bir depremin ardından can kayıplarının esas nedeninin kapitalizmin sağlıksız barınma ve kentleşme anlayışı, kapitalistlerin kâr hırsı olduğu ortaya çıktı.

Fakat kapitalizmin yarattığı felaketler "doğal" afetlerle sınırlı kalmadı. Pek çok ülke ekonomik ve siyasi krizlerle, darbelerle sarsıldı. Yemen, Ukrayna, Suriye, Irak, Afganistan, Sudan gibi ülkelere savaş, çatışma ve katliamlar devam etti. Eylül ayı sonunda Azerbaycan ve Er-

menistan arasında çatışmalar yaşandı, Dağlık Karabağ'da 600 kişi hayatını kaybetti. 7 Ekimdeyse emperyalist savaştın halkalarına bir yenisi daha eklendi ve o günden bugüne Gazze'de yarısı kadın ve çocuk olmak üzere on binlerce insan öldürüldü. Yılın son haftalarında yaşanan gelişmeler ve İsraili egemenlerin açıklamaları savaşın yarılarak ve büyüyerek devam edeceğini gösteriyor.

Öte yandan 2023, aynı zamanda toplumsal eşitsizliğin katlanılmaz boyutlara ulaştığı, küresel işsizliğin, yoksulluğun, şiddetin, suç oranlarının, uyuşturucu kullanımının, intihar ve cinayet vakalarının arttığı, baskıların,

antidemokratik uygulamaların yoğunlaştığı bir yıl oldu. Bu saydığımız nedenlerle göç yollarına düşen yüz milyonlara geride bıraktığımız yılda da on milyonlar eklendi.

Gelelim Türkiye'ye... Ortadoğu gibi gerilimli bir coğrafyada yer alan Türkiye, tüm bu sorunların misliyle yaşanıp hissedildiği bir ülke oldu. **Çünkü Türkiye'de kendi bekasını her şeyin önüne koyan, kendi çıkarları uğruna işçi ve emekçileri ateşe atmaktan çekinmeyen bir rejim işbaşındadır. Türkiye ekonomisi bugünkü baskı rejiminin kurumsallaştığı 2018'den bu yana uçurumdan aşağı yuvarlanıyor. Ekonomik yıkımın bedeli işçi ve emekçilere ödetiliyor. 2023 bu bedelin her alanda fazlasıyla ağırlaştığı bir yıl oldu.** Ocak 2023'te çok iyi bir zam yapıldığı iddiasıyla 8 bin 500 lira olarak belirlenen asgari ücret çok kısa zamanda açlık sınırının altına düştü. Temmuz ayında gerçekçi olmaktan uzak resmi enflasyon oranına göre açıklanan 11 bin 402 liralık asgari ücret de aynı şekilde hızla açlık

2024 için asgari ücretin açıklanmasına birkaç hafta kala, TÜİK'e göre enflasyon yüzde 62, ENAG'a göre yüzde 129 olarak gerçekleşti. Yani asgari ücretin alım gücünde çok büyük kayıp yaşandı. İşçiler hayat pahalılığının ağır yükü altında ezildi. Fakat siyasi iktidar işçilerin kayıplarını karşılamak, kendi açıkladığı enflasyon oranlarını dikkate almak bir tarafa "ben 2024'te enflasyonun düşeceğini öngörüyorum, yüzde 49 zam size yeter de artar" diyerek asgari ücreti 17 bin lira olarak belirledi. Bunun adı da "işçiyi enflasyona ezdirmemek" oldu.

sınırının altına geriledi. 2024 için asgari ücretin açıklanmasına birkaç hafta kala, TÜİK'e göre enflasyon yüzde 62, ENAG'a göre yüzde 129 olarak gerçekleşti. Yani asgari ücretin alım gücünde çok büyük kayıp yaşandı. İşçiler hayat pahalılığının ağır yükü altında ezildi. Fakat siyasi iktidar işçilerin kayıplarını karşılamak, kendi açıkladığı enflasyon oranlarını dikkate almak bir tarafa "ben 2024'te enflasyonun düşeceğini öngörüyorum, yüzde 49 zam size yeter de artar" diyerek asgari ücreti 17 bin lira olarak belirledi. Bunun adı da "işçiyi enflasyona ezdirmemek" oldu.

Mevcut iktidarın hangi sınıfın iktidarı olduğunu, işçi emekçi düşmanı yüzünü ortaya koyan şu örnekleri hatırlayalım. 6 Şubat'ta resmi açıklamalara göre 50 bin in-

nın öldüğü, yüzbinlerce insanın sakat kaldığı, on binlerce binanın enkaza döndüğü bir deprem gerçekleşti. Bu büyük felaketin ardından nice yolsuzluklar, usulsüzlükler, ihmallere ortaya çıktı. Ama tek bir sorumlu bile istifa etmedi, hesap vermedi, cezalandırılmadı. Toplanan milyarlarca liralık bağışlara rağmen işçi ve emekçilere yönelik saldırılar depremin yaralarını sarmak bahanesiyle hayata geçirildi. Anaokullarında çocuklara bir öğün yemek verilmesi uygulaması deprem bölgesi hariç kaldırıldı. Deprem molozları ballı ihalelerle servete dönüştürüldü. 2024'te şirketlerin ödemesi gereken 2,2 trilyon liralık verginin tahsil edilmeyeceği açıklanırken devletin işçi ve emekçilerden elde ettiği vergi gelirlerinde yüzde 70 oranında artış sağlanması planlandı. "Rezerv alan" bahanesiyle şirketlere yeni rant kapıları açıldı. **İşçi katliamlarından orman yangınlarına yaşanan hiçbir felaketin sorumluluğunu üstlenmeme, hesap vermeme, sorumluları ödüllendirme, felaketlerden fayda çıkarma tutumu 2023'te de devam etti.**

Mata Otomotiv, Migros Depo, Agrobay Seracılık, Özak Tekstil örneklerinde gördüğümüz gibi hak arayan işçilerin karşısına polisi, jandarmayı, biber gazını, copu, mahkemeyi, yasayı, hapishaneyi, valiyi, kaymakamı, müftüyü, medyayı diken rejim sıra gerçek suçlulara gelince onları koruyup kollamayı seçti. İşçi katliamlarının gerçekleştiği işletmelerin sahipleri, sendikalaşan işçileri işten atan patronlar teşviklerle ödüllendirildi. Katledilen Somalı madencilerin ailelerinin avukatı olan Can Atalay, milletvekili seçildiği halde içeride tutulurken, yerli-yabancı çete, mafya liderleri, uyuşturucu baronları, kadın katilleri ellerini kollarını sallayarak dolaştı. "Varoluşsal tehdit altında olduğu" bahanesiyle Gazze'de on binlerce insanı öldüren İsrail'e lanet okuyanlar İsrail'le her türlü ticari ilişkilerini

devam ettirirken, çelikten petrole, askeri kıyafetten suya, İsrail savaş makinesinin her türlü ihtiyacını karşılarken bu gerçekleri sergileyen gazeteciler tehdit edildi. Öte yandan yoksul emekçi evlerine Libya'dan, Suriye'den, Irak'tan asker cenazelerinin gelmesini sorgulayanlar, savaşa değil, yurtların asansör bakımına, okula aç giden çocuklara, sağlığa, engellilere, yaşlılara bütçe ayrılmasını diyenler hapselere atılmaya devam edildi.

Eğri oturup doğru konuşalım: İşçi ve emekçiler olarak çok zorlu bir yılı geride bıraktık ve 2024'ten beklentilerimiz var. Fakat perşembenin gelişi çarşambadan bellidir. **Karşımızda gemi aızıya almış bir sermaye sınıfı varken, ekonomik yıkımın bedelini işçi ve emekçilere ödetmekte kararlı bir siyasi iktidar varken 2024'te kendiliğinden düze çıkacağımızı düşünmeyelim. Beklentilerimizin gerçekleşmesi için mücadele etmek zorundayız.** Ama şunu unutmamalıyız: En küçük bir hak arama mücadelesinin baskıyla, şiddetle boğulmak istendiği, muhalif seslere, gerçeklerin yüksek sesle söylenmesine, hak talep edilmesine tahammülsüzlüğün arşa vardığı, toplumun kuşatılıp nefessiz bırakıldığı bu ortamda bu mücadeleyi tek tek işçiler olarak veremeyiz. **Tek tek işçiler olmaktan çıkıp işçi sınıfı olmak için siyasi iktidarın ve sermayenin yalanlarına, kutuplaştırma politikalarına kulak tıkmakla işe başlamalıyız. Tüm sektörlerden işçiler olarak "birimize yapılan hepimize yapılmıştır" diyerek başlamalıyız. İşyerlerimizde, sendikalarımızda, mücadele örgütlerimizde, grev ve direniş alanlarında birlik ve dayanışma içinde olmalıyız. Ne kadar zorlu görünürse görünsün kuşatmayı aşmanın, sermayenin ve iktidarın saldırılarına karşı durmanın, kapitalizmi yıkmak üzere dünya işçi sınıfının mücadelesine güç taşımanın yolu budur.**

En küçük bir hak arama mücadelesinin baskıyla, şiddetle boğulmak istendiği, muhalif seslere, gerçeklerin yüksek sesle söylenmesine, hak talep edilmesine tahammülsüzlüğün arşa vardığı, toplumun kuşatılıp nefessiz bırakıldığı bu ortamda bu mücadeleyi tek tek işçiler olarak veremeyiz. Tek tek işçiler olmaktan çıkıp işçi sınıfı olmak için siyasi iktidarın ve sermayenin yalanlarına, kutuplaştırma politikalarına kulak tıkmakla işe başlamalıyız. Tüm sektörlerden işçiler olarak "birimize yapılan hepimize yapılmıştır" diyerek başlamalıyız. İşyerlerimizde, sendikalarımızda, mücadele örgütlerimizde, grev ve direniş alanlarında birlik ve dayanışma içinde olmalıyız. Ne kadar zorlu görünürse görünsün kuşatmayı aşmanın, sermayenin ve iktidarın saldırılarına karşı durmanın, kapitalizmi yıkmak üzere dünya işçi sınıfının mücadelesine güç taşımanın yolu budur.

2024'e Girerken: Her Şeye Rağmen Mücadele!

İşçi ve emekçiler için zorlu geçen 2023 yılını geride bıraktık. Hayat pahalılığı ve reel ücretlerin düşmesiyle derinleşen yoksulluk karşısında işçi ve emekçilerde hoşnutsuzluğun büyüdüğü bir ortamda girmiştik 2023 yılına. 6 Şubat depremleri ise silinmesi mümkün olmayan derin acılar bıraktı. Enkaz altından yükselen yardım çığlıklarıyla depremden sağ kurtulanların sevdiklerini kurtarmak için haykırışları birbirine karıştı. Başta AFAD olmak üzere tüm devlet kurumlarının içinin boşaltıldığını, ölümlere göz göre göre davetiye çıkarıldığını gördük. Depremin ardından ilk 3 gün kılını kıpırdatmayan devletin aylarca en basit su ihtiyacını bile karşılamadığına, Kızılay'ın kan sattığına tanık olduk. **50 binden fazla insanımızı kaybettiğimiz depremlerde gerçek dayanışmanın işçi ve emekçilerin dayanışması olduğuna da tanık olduk, siyasi iktidarın bu dayanışmayı kırma çabalarına da...** Tehditlere, hakaretlere, yalan haberlere, algı operasyonlarına iktidarın ve sermayenin rant hesapları eşlik etti. Rant hesabının ne kadar büyük olduğunu ilerleyen aylarda alınan ihalelerle, çıkarılan rezerv alanı yasasıyla daha net gördük.

Depremin yaraları daha sarılamamışken girdiğimiz seçim sürecinde iktidarın algı oyunlarına, manipülasyonlarına, milliyetçiliği körükleyen ve yapay kutuplaştırmayı derinleştiren söylemlerine, uygulamalarına şahit olduk. **Seçim meydanlarında hiç dillendirilmeyenler ise işçilerin, emekçilerin, gençlerin, emekçi kadınların, işçi çocuklarının gerçek gündemi ve sorunlarıydı.** Siyasal ve sendikal baskılar, düşük ücretler, iş cinayetleri, çalışma koşullarının kötüleşmesi, yoksulluk, hayat pahalılığı... Bütün bu sorunlar milyonlarca emekçinin hoşnutsuzluğunu ve değişim isteğini büyütüştü. Ne var ki devletin tüm olanaklarını, medya gücünü elinde tutan iktidar, emekçilerin algısını yöneterek kendisinden başka seçenek olmadığına ikna etmeyi, ikna edemediklerinin sesini boğmayı başardı.

14-28 Mayıs seçimlerinin ardından iktidarın gitmesini isteyen emekçilerin yaşadığı hayal kırıklığı yerini umutsuzluğa ve iktidara oy verenlere karşı öfkeye bıraktı. Tam da o günlerde İşçi Dayanışması'nda bu durumun biz emekçilere zarar vereceğini, yapay kutuplaşmayı derinleştirmek isteyen iktidarın işine geleceğini yazmış, "şimdi birlik ve mücadele zamanı" demiştik. Zira çok iyi biliyorduk ki seçim badiresini atlatan rejim, ekonomik yıkımın faturasını işçi ve emekçilere kesmek için harekete geç-

cekti. Ekonomik ve demokratik haklara yönelik saldırılar artacaktı. Nitekim öyle de oldu. Temmuz ayında "rasyonel politikalara dönüş" adı altında zam sağanağı başladı, vergi oranları artırıldı, emekçilerin kredi borçlanmasını kısıtlamak için faizler artırıldı.

2023 yılı ek zam talebiyle eylemlerin yapıldığı, Antep'ten Kocaeli'ye, Urfa'dan İzmir'e Türkiye'nin dört bir yanında sendikalaşmak isteyen işçilerin hakları için direnişe geçtiği bir yıl oldu aynı zamanda. Polis, jandarma, kaymakam, vali, mahkemeler hatta müftüler patronlardan yana tutum alarak işçilerin haklı mücadelesini suç olarak göstermeye girişti. Tüm bu saldırılara karşın işçi mücadeleleri metalden tekstile, gıdadan tarıma, taşımacılıktan sağlığa çok çeşitli sektörlerde yayılarak artmaya devam etti. Ekim ayında üniversitelerde artan yemek ücretlerini protesto eden öğrencilerin eylemleri de şiddetle bastırılmak istendi. 25 Ekimde bir kız öğrencinin KYK yurdunda düşen asansör yüzünden hayatını kaybetmesinin ardından öğrenci yurtlarında bakımı yapılmayan asansörler, bozuk yemekler, güvenlik ve ulaşım sorunları Türkiye'nin dört bir yanında öğrencileri sokağa döktü.

2023'e dönüp baktığımızda gördüğümüz tablo örgütsüz olmamızın bedelini depremlerde öterek, hak gaslarıyla, büyüyen yoksulluğumuzla, artan iş cinayetleriyle ödediğimizdir. Ancak aynı tabloda her şeye rağmen karanlığa ve umutsuzluğa teslim olmayarak mücadeleyi sürdüren işçiler, emekçiler, gençler de bulunuyor. O halde 2024'e girdiğimiz şu günlerde 2023'ten çıkarılacak en önemli ders, her şeye rağmen birliği ve dayanışmayı büyütme olmalıdır. İşçi sınıfının birliğini, dayanışmasını ve örgütlülüğünü büyütme üzere mücadeleye daha sıkı sarılmak olmalıdır.

2023'ün Ocak ayında İşçi Dayanışması'nın başyazısında söylediğimiz sözler bugün de geçerlidir: "Gerçek değişimi yaratabilecek olan işçi ve emekçilerdir. **Bir mitinge veya UID-DER gibi işçi örgütlerinin etkinliklerine katılmak, toplumsal çıkarları ifade eden düşüncelerin bir parçası olmak, yan yana gelip örgütlenmemiz gerektiğini etrafımıza anlatmak ve toplumda bu düşünceleri hâkim kılmak... İşte bunlar mücadelenin ta kendisidir.** Öyleyse bu doğrultuda tüm sınıf bilinçli ve öncü işçiler daha cesur olmalı ve daha aktif şekilde hareket etmelidir!" ■

Gizli Açlık Tehlikesi Büyüyor

■ Ankara'dan bir sağlık emekçisi

Pek çok işçi kardeşimiz temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlandığını dile getiriyor. Ancak pek bilinmeyen ve dile getirilmeyen çok önemli bir şey daha var: Gizli açlık! Bu kavram, kişilerin enerji açısından zengin ancak besin değeri düşük gıdalarla beslenmesiyle ortaya çıkan durumu tanımlıyor. Gizli açlık deniyor, çünkü karnınızı doyuruyorsunuz ama almanız gereken besin öğelerini almıyor, vücudunuza iyi gelecek besinlerle beslenmiyorsunuz.

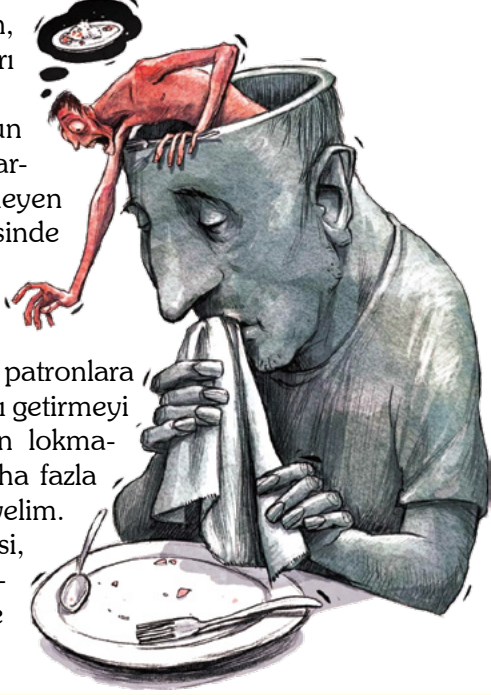
Bu şekilde beslenmenin sonucunda sağlığımız için gerekli protein, vitamin ve mineralleri alamıyoruz. Özellikle demir, çinko, iyot, folat, B12, A ve D vitamini gibi mikro besinlerin eksikliği ciddi sağlık sorunlarına yol açıyor. Et, yumurta, balık, baklagiller ve sebzeler gibi besin değeri yüksek gıdaları dengeli biçimde tüketmediğimizde yaptığımız şeyin adı aslında beslenmek değil karnımızı hızla kalori yani enerji verecek gıdalarla doldurmak oluyor. Hayat pahalılığı yüzünden etin, sütün ve yumurtanın fiyatı arşa çıkmışken işçi aileleri olarak sağlıklı besinlerle beslenemiyoruz. Veliler beslenme çantalarına karbonhidrat yüklü tek tip gıdalar, poğaçalar, kekler koymaktan şikâyet ediyorlar. Çocuklarımızı kalori içeriği yüksek ancak besin değerleri bakımından zayıf gıdalarla beslemek zorunda kalıyoruz. Ucuz olsun diye marketten aldığımız gıdaların ise doğru düzgün besleyici özelliği yok, hatta zararları çok daha fazla.

Türkiye'de en yaygın görünen mikro besin eksikliği demir, iyot ve D vitamini eksikliğidir. Herkes için eksik-

liği çok önemli olsa da çocuklarda bu besin öğelerinin eksikliği yani gizli açlığın etkileri çok daha vahim. Sağlıklı ve dengeli beslenemeyen çocuklarda fiziksel ve zihinsel gelişim doğru sağlanmıyor. Bağışıklık sistemi düşen çocuklar daha sık hastalanıyor. Fiziksel gelişimleri erken yaşta duruyor, bodurluk gibi sorunlarla karşı karşıya kalıyorlar. Hiperaktivite ve depresiflik de bu tarz beslenmeyle doğrudan alakalı olarak artıyor. Gizli açlık diğer taraftan obezitenin de önünü açıyor.

Bu da gelecekte tansiyon, kalp ve damar hastalıkları anlamına geliyor.

Milyonlarca çocuğun gizli açlık riskiyle karşı karşıya olmasını önemsemeyen siyasi iktidar, 2024 bütçesinde Milli Eğitim Bakanlığına okullarda ücretsiz yemek verilmesi için ödenek ayırmadı. Bunun yerine patronlara trilyonlarca liralık vergi affı getirmeyi tercih etti. Çocuklarımızın lokmasından ve sağlığından daha fazla çalınmasına izin vermeyelim. Ücretlerimizin yükseltilmesi, alım gücümüzün artması için birlikte mücadele edelim. ■

Karnımızı Doymak Değil Sağlıklı Beslenmek İstiyoruz

■ Sancaktepe'den bir gıda işçisi

Günümüzün önemli bir kısmını çalıştığımız işyerlerinde geçiriyoruz. Şirketlere yemek hizmeti veren bir yemek şirketinde çalışıyorum. Yemek çıkardığımız yerlerin arasında fabrikalar, şantiyeler var. Bari işyerlerimizde sağlıklı ve dengeli beslenelim diyoruz ama ne yazık ki burada da yemeklerin kalitesi ve miktarı düştü. Bunun nasıl olduğunu anlatmaya çalışayım.

Yemek şirketleri, gıda ürünlerine sürekli gelen zamları birim fiyatlarına yansıtma istediğinde ilk itiraz edenler hizmet verdiğimiz şirketlerin patronları oldu. İşçinin yemeğini tıpkı iş güvenliği önlemlerinde olduğu gibi maliyet olarak gören patronlar “ne kadar ucuza kapatırız” derdine düştüler. Yemek şirketleri de işi kaçırmamak için fiyatları fazla yükseltmemeye çalışırken kârlarını da düşürmek istemediler. Verdikleri yemeğin maliyetini düşürmenin yollarını aradılar, buldular da! Daha ucuz olduğu için yemek yapımında kalitesiz, içeriğinde ne olduğu belli olmayan ürünler kullanılmaya başlandı. Bu durum hem besin değeri olarak yemeklerin kalitesini düşürdü hem de sindirim problemlerini arttırdı. Bir diğer yöntem ise kişi başına düşen yemeğin miktarını azaltmak... Sonuç olarak işçiler doymamaya, doysalar bile gerçekte ihtiyaç duydukları vitamin ve mineralleri alamamaya, sindirim

problemleri yaşamaya başladılar.

Şu anda bir şantiye projesinde çalışıyorum. Ağır ve çok tehlikeli şartlarda beden gücünü kullanarak çalışan işçilerin “doymuyoruz” şikâyetleri son zamanlarda iyice arttı. Bunun üzerine şantiye işvereni daha fazla yemek vermemizi istedi. Yaptığımız sözleşmede belirlenen gramajın üzerinde yemek verirse fiyatı arttırmamız gerektiğini söyledik. Bize verdiği cevap “bari yardımcı yemekleri fazla verin de doysunlar, sesleri kesilsin” oldu. Şirketimiz de öyle yaptı, makarna, pilav, börek gibi yardımcı yemeklerin miktarını biraz arttırdı. Tabii bu durumda işçilerin beslenmesi karbonhidrat yoğunluklu oldu. Yani işçilerin karnı artık doyuyor ama aslında sağlıklı beslenmiyorlar.

Sağlıklı beslenmek en temel insan hakkıdır. Biz sadece karnımızı doymak değil bedenimizin ihtiyaç duyduğu vitamin ve mineralleri alabileceğimiz besinler tüketmek istiyoruz. Oysa bu düzen evlerimizde, işyerlerinde, okullarda sağlıklı gıdalara ulaşmamızı engelliyor. “Gizli açlığa” mahkûm ediliyoruz. Patronların kârı düşmesin de ne olursa olsun! Hakkımız olan sağlıklı gıdaya ulaşmak için, hem ücretlerimizin arttırılması, hem zamların geri çekilmesi hem de işyerlerinde nitelikli yemek verilmesi için mücadele etmekten başka seçeneğimiz yok. ■

“Beklenen Enflasyon Oranı” Oyunu

■ Mersin’den bir işçi

Hatırlanacağı üzere siyasi iktidar asgari ücretin beklenen, öngörülen enflasyon oranına göre belirleceğini açıklamıştı. Nitekim öyle de yaptı. Markette, çarşıda, pazarda alışveriş yaparken hissettiğimiz enflasyon oranında değil de beklenen enflasyondan çok yüksek olduğu iddia edilen yüzde 49 oranında zam yapıldı. İşçilerin enflasyona ezdirilmediği ileri sürüldü. Yapılan zammın alım gücümüzde oluşan kaybı telafi etmeye yetip yetmediğini bir kenara koysak bile ortada sorular var: Beklenen enflasyon oranı yüzde 49’la sınırlı kalabilir mi? Hayat pahalılığı bu denli yüksekken senede bir kere alacağımız bu zam iddia edildiği gibi makul bir zam mı? Siyasi iktidar 2018’den bu yana, “enflasyon düşecek, işler yoluna girecek” nutukları attığı halde hep tersi olmuşken bu defa onlara inanmamız için neden var mı?

İktidarın açıkladığı Orta Vadeli Programa göre 2024’te dolar kuru yaklaşık 37 liraya çıkacak. Akli başında hiçbir insan bu kurla enflasyonun düşmesini beklemez. Bu durum alım gücümüzde nasıl bir erimenin bizleri beklediğini ortaya koyuyor. DİSK-AR’ın “Asgari Ücret Araştırması 2024” adlı raporundaki birkaç veriye bakalım: “Merkez Bankası’nın

yıllık ortalama Cumhuriyet altını fiyatlarına göre 2003 yılında asgari ücretin yıllık tutarı ile 25 altın, 2005’te 31 altın alınabilmekteydi. Ortalama altın fiyatları ile yıllık ortalama net asgari ücretle çalışan bir işçi 2023 yılı ortalama Cumhuriyet altını fiyatlarıyla 11,8, günlük kurlarla ise sadece 9,5 Cumhuriyet altını alabilmektedir.” Tek başına bu veri, alım gücümüzün ne derece eridiğini gösteriyor. Aralık 2023 için açıklanan, dört kişilik ailenin aylık gıda harcaması tutarı olan açlık sınırı 14 bin 431 lira. Yoksul-

luk sınırı ise 47 bin liranın üzerinde. Asgari ücretin ortalama ücret haline geldiği yani toplam nüfusun yarısından fazlasının asgari ücretle geçindiği bir ülkede asgari ücret bütün bir yıl için 17 bin lira olarak belirlendi.

“Beklenen enflasyon” oyunu ekonomik yıkımın ağır faturasının işçi ve emekçiler olarak bizim sırtımıza yıkılmasıdır. 2024 için hazırlanan bütçede tüm kaynaklar sermayeye aktarılırken enflasyonla mücadele adı altında işçinin

lokmasına göz dikilmektedir. O halde lokmamızı kaptırmamak için birleşelim. İşçiler olarak işyerimizde, sendikamızda, mücadele örgütlerimizde, mücadele alanlarında birbirimize, ortak taleplerimize sahip çıkalım, sermayenin ve iktidarın saldırılarına birlikte karşı duralım! ■

Bir Şey Yapmalı! Ama Ne?

■ Gebze’den bir grup emekçi kadın

İsrail’in Filistinli emekçilere karşı yürüttüğü savaşın alevleri hepimizin yüreğini yakıyor. Annesiz kalan çocukların, çocuklarını kaybetmiş annelerin feryatlarını duydukça kahroluyoruz. Bu feryatlara kulak tıkamak, katliamı görmezden gelmek ya da hayatlarımıza hiçbir şey olmamış gibi devam etmek mümkün değil.

Vicdanını kaybetmemiş her insan, özellikle kendisi de anne olan emekçi kadınlar haklı olarak katliamın durdurulması için bir şey yapılması gerektiğini düşünüyor. Sermaye sınıfı ve iktidar böyle düşünen emekçilerin önüne tek bir seçenek koyuyor: İsraili şirketlerin ürünlerini boykot etmek! Nitekim pek çok emekçi kadın bu

düşünce kafasına tam yatmasa bile İsrail şirketlerine ait ürünleri almadığını söylüyor. “Kanlar içindeki Filistinli çocukların, annelerin yüzleri gözlerimin önünden gitmiyor. Vicdanım isyan ediyor bu vahşete. Savaşı durdurmaya gücüm yetmez. Ama en azından boykota destek verirsek, bir şey yapmış oluruz” diyor.

Biz ÜİD-DER’li emekçi kadınlar savaşta önce gerçeklerin öldürüldüğünü çok iyi biliyoruz. En son teknoloji ürünü silahlar, askeri ekipmanlar, petrol, doğalgaz İsrail’e akmaya devam ettiği müddetçe İsraili şirketlerin ürettiği deterjanı, bisküvileri tüketmemek katliamı nasıl durdurabilir? Türkiye’den İsrail limanlarına yapılan sev-

“Başımıza Ne Geliyorsa Nüfus Artışından” mı?

■ Tuzla’dan bir metal işçisi

Türkiye’nin önde gelen kapitalistlerinden Rahmi Koç geçtiğimiz günlerde bir röportajında şöyle demişti: “Başımıza ne geliyorsa nüfus artışından geliyor. Okul yetmiyor, gıda yetmiyor, eğitim yetmiyor. Hiçbir şey yetmiyor bugünkü durumda.” Bu sözler ilk bakışta pek çok işçi kardeşimize doğru görünebilir. Fakat işin aslı hiç de öyle değildir. Esas sorun kaynakların yetersiz olması değil o kaynakların tümüne el koyan sermaye sınıfının varlığıdır.

Türkiye’de devlet bütçesinin çok büyük bir bölümü işçi ve emekçilerden toplanan dolaylı ve doğrudan vergilerle oluşuyor. İşçi ve emekçiler bu vergiler karşılığında hizmet bekledikleri zaman “kaynak yok”, “yeterli bütçe yok” sözleriyle karşılaşılıyorlar.

Mesela 2021-2022 yıllarında Hatay Eğitim ve

Araştırma Hastanesi Başhekimliği ile İl Sağlık Müdürlüğü ve Sağlık Bakanlığı arasında defalarca yazışmalar yapılmıştı. Başhekimlik ve çalışanlar depreme dayanıksız olan binanın güçlendirilmesini istemişti. Bakanlık bu talebi geri çevirmiş, binayı güçlendirmeye ödenek olmadığını söylemişti. Sonuç olarak 6 Şubat depremlerinde hastane yıkıldı ve 72 kişi öldü. O halde şu soruların cevapları üzerine düşünelim: Aynı dönemde sağlık sektöründeki patronlara, özel hastanelere ne kadar kaynak aktarıldı? Özel hastane sahibi patronların kârları ne kadar arttı? Vergiletimizle, SGK’ya fatura edilen kaç tane yapılmayan ameliyatın, kaç tane gereksiz yere yapılan test ve taramanın bedelini ödedik? Örnekleri çoğaltmak mümkün: Ödenek olmadığı için çocuklarımıza okulda bir öğün yemeği çok görenler Sarayın günlük harcamasının kaçta kaçıyla bu yemeği verebilirler? Ekim ayında KYK yurdunda asansörün düşmesinin ve gencecik bir öğrencinin ölmesinin nedeni de “bütçe yok” denilerek asansörün bakımının ihmal edilmesi değil miydi? Şirketlerin kaçırarak vergilerle kaç tane sağlıklı ve güvenli yurt yapılabilirdi?...

Bir avuç kapitalistin toplam servetinin dünya nüfusunun yüzde sekseninin sahip olduğu zenginlikten daha fazla olduğunu biliyoruz. Sorun nüfustan önce kapitalist sömürü düzenidir. Başımıza ne geliyorsa onların doymak bilmeyen kâr hırsından, açgözlülüğünden geliyor. Tüm kaynakları sınırsızca yağmalayanların düzenine son versek, sömürünün olmadığı, eşitliğin olduğu bir dünya kursak dünya da kaynaklar da hepimize yeter! ■

kiyatlar yüz milyonlarca tonu aşmışken, İsrail’le yapılan ticaretin hacmi genişlerken biz yoksul işçi ve emekçilerin bazı markaları tüketmemesi bombaların önüne nasıl geçebilir? Sermaye sınıfı çelikten askeri kıyafete, sudan silaha İsrail’le ticaret yaparak zenginliğini artırırken zaten tüketimi son derece sınırlı olan emekçilere “boykot” çağrılarını yapıyor. Bu çağrılarının nedeni gerçekleri gizlemektir, emekçileri oyalayıp kandırmaktır.

Filistinli annelerin acılarının son bulmasını, katliamın durdurulmasını isteyen emekçi kadın kardeşlerimizle ABD’de ve Avrupa’nın pek çok ülkesinde meydanlara çıkan yüz binlerce emekçiyi, limanlardan silah yüklemeyi reddeden işçileri, savaşa karşı çıkan İsraili anneleri konuştuk. Birinci Dünya Savaşının, Rusya’daki işçilerin devrim yapıp iktidarı almasıyla sona erdiğini anladık. Emekçi kadın kardeşlerimizden biri, bu gerçeği ne çocuklarının tarih kitaplarında ne de başka bir yerde

görmediğini söyledi. “Eskiden güçsüzlüğümüz yüzünden savaşları hiçbir zaman durduramayacağımızı düşünürdüm. Ama UID-DER’de geçmişte savaşları nasıl durdurduğumuzu öğrendim. Bugün de öğrendiklerimi çevremdeki kadınlara anlatarak bir şey yapmış oluyorum aslında. Etkisiz bir boykotla değil bu yolla bir şey yapmış oluyoruz” dedi.

Bir sonraki görüşmemizdeyse konuştuğlarımızı hatırlatıp vardığı sonuçları anlatan emekçi kadın kardeşimiz aslında ne yapılması gerektiğini de çok güzel özetlemiş oldu: “Bu konuya sadece ekonomik açıdan değil bir bütün olarak bakmamız gerektiğini düşündüm. Bizi yönetenlere oy veriyoruz, başa getiriyoruz. Ama yanlış yaptıklarında toplum olarak bilinçli olmadığımız için onlara engel olamıyoruz. Bizim bilinçlenip tüm bu haksızlıklara, yanlışlıklara karşı durmamız, siyaseti öğrenmemiz lazım. Bize öğretilen sahte seçeneklere kanmamalıyız.” ■

Kazakistan petrol işçileri

Kanada sağlık emekçileri

İran çelik işçileri

İşçiler Özelleştirmelere, Hayat Pahalılığına, Sa

Kazakistan'da petrol işçileri grevde

Kazakistan'ın Mangıstav bölgesinde West Oil Software şirketinde çalışan petrol işçileri, 11 Aralıkta greve çıktılar. Ücretlerinin yükseltilmesini ve çalışma koşullarının iyileştirilmesini isteyen yaklaşık 500 işçi baskılara rağmen greve devam ediyorlar. Şirket, grevin başlamasıyla otuza yakın işçiyi işten çıkardı. Polis grev alanına saldırdı. Yerel mahkeme grevi yasadışı ilan etti. Ama işçiler greve devam etme kararı aldılar. 2018'de kamuya ait petrol şirketlerinin bazı iştirakleri kapatılmış ve iştiraklerde çalışan petrol işçileri özel petrol şirketlerine aktarılmıştı. İşçilerin ücretleri düşmüş, çalışma koşulları kötüleşmişti. İşçiler yeniden kamu şirketlerinde ve iş güvenliği önlemleri alınarak çalışmak istiyorlar.

İngiltere ve Kanada'da sağlık emekçileri grevde

İngiltere'de 2008'den bu yana ücretleri yüzde 26 oranında eriyen, ekonomik kriz ve pandemi bahanesiyle 10 yıldır ücretlerine zam yapılmayan pratisyen hekimler Sağlık Bakanlığı ile müzakerelerden sonuç çıkmaması üzerine 20-22 Aralık tarihlerinde greve çıktılar. Yüzde 35'lik ücret artışı talep eden İngiliz Tabipler Birliği (BMA) üyesi hekimler ücret kesintilerine, çökmekte olan sağlık sistemine, yüzbinlere varan sağlık çalışanı eksikliğine, ağır çalışma koşullarına karşı mücadele ediyorlar. Grevci doktorları hedef gösteren hükümetin yalanlarına rağmen halkın çoğunluğu grevleri destekliyor. 3-8 Ocak için planladıkları grevleriyle İngiltere tarihindeki en uzun doktor grevine imza atan 50 binin üzerinde pratisyen hekim, taleplerinde ve mücadelelerinde kararlılar.

Benzer taleplerle greve çıkan Unite Sendikası üyesi NHS çalışanları da 18-22 Aralıkta iş bıraktı. Sağlık işçileri, NHS'nin ABD'li teknoloji firması Palantir'in başını çektiği bir grup şirketle yaptığı 330 milyon sterlinlik sözleşmeyi iptal etmesini de istedi. "NHS'de Palantir'e Hayır" pankartıyla şirket ofisi önünde bir araya gelen sağlık çalışanları, Gazze'de hastaneleri bombalayan İsrail devletine ve onun destekçilerine karşı "Sağlık İşçileri Özgür Filistin'i destekliyor" sloganlarını yükseltti.

leşmeyi iptal etmesini de istedi. "NHS'de Palantir'e Hayır" pankartıyla şirket ofisi önünde bir araya gelen sağlık çalışanları, Gazze'de hastaneleri bombalayan İsrail devletine ve onun destekçilerine karşı "Sağlık İşçileri Özgür Filistin'i destekliyor" sloganlarını yükseltti.

Kanada'nın en büyük eyaletlerinden Quebec'te yüzbinlerce kamu işçisi ücret artışı için mücadele ediyor. Eyalet hükümeti ile sendikalar arasında süren toplu sözleşme görüşmelerinde taleplerinin karşılanmaması üzerine grev kararı alan işçiler Kasım ve Aralık aylarında kitlesel grevler gerçekleştirdiler. Kamu sektöründe sayısı yarım milyonu bulan işçiler 8 Aralıkta yeniden greve çıkarken yaklaşık 80 bin sağlık işçisi de 11 Aralıkta grevlere katıldı. Sağlık işçilerini temsil eden Quebec Mesleklerarası Sağlık Federasyonu (FIQ) sendikasının çağrısıyla greve çıkan sağlık işçileri grevlerini 14 Aralıkta kadar sürdürdü. Yüzde 20'lik ücret artışı, zorunlu fazla mesainin sona ermesi, sağlık emekçisi başına düşen hasta sayısının düzenlenmesini talep etti.

İran'da çelik işçileri grevde

İran'ın Ahvaz kentindeki Ulusal Çelik Sanayi Grubuna ait fabrikada çalışan işçiler, 23-24 Aralıkta şirket yönetimin baskılarına karşı iş durdurdu, greve çıktı. Çelik işçileri, ücretlerine yüzde 10 zam teklif edilmesini ve "iş sınıflandırma planı"nın uygulanmamasını protesto ettikleri için 21 işçi işten çıkarıldı. İşçilerin bu durumu protesto etmek üzere greve çıkması, haklı taleplerini duyurmak istemesi nedeniyle 17 işçi daha işten atıldı. Bunun üzerine işçiler 24 Aralıkta da grevi sürdürerek tüm bölümlerde iş durdurdular, yürüyüşler yaptılar. Üretim sahası içinde işçilerin bir arada durmasını, toplanmasını, protestolarda bulunmasını yasaklayan yönetimin baskıcı tutumlarına son vermesini, ücretlerinin yükseltilmesini, atılan arkadaşlarının işe geri alınmasını, yevmiyeli çalışan işçilerin kadroya alınmasını talep ettiler.

İngiltere sağlık emekçileri

Savaşa, Göçmen Düşmanlığına Boyun Eğmiyor!

Emperyalist savaşa karşı işçilerin mücadelesi ve sınıf dayanışması

İsrail'in Gazze'de sürdürdüğü savaş tüm yıkıcılığıyla devam ediyor. Şu ana kadar çoğunluğu çocuk ve kadın olmak üzere 22 bine yakın insan bu haksız ve insanlık dışı savaşın kurbanı oldu. On binlerce insan yaralandı, 2 milyon insan yerinden yurdundan edildi. İsrail devleti, bölgeye su, yiyecek, tıbbi malzeme ve yakıt ulaşımına da izin vermiyor, yüz binlerce insanı açlığa ve susuzluğa mahkûm ediyor. Ancak emperyalistlerin yalanlarıyla değil, aklı ve vicdaniyle hareket eden, katliama sessiz kalmayan dünya işçileri, Filistin halkıyla dayanışmaya devam ediyorlar. Kitlesel protestolarla, grev ve gösterilerle savaşın suçlusu olan egemenlere karşı mücadele ediyorlar.

İsrail'de emekçiler, 23 Aralıkta alanlardaydı. Tel Aviv'de toplanan binlerce emekçi, savaşın derhal durdurulmasını, karşılıklı olarak rehinelere serbest bırakılmasını ve faşist Netanyahu'nun istifa etmesini talep ettiler. Polis saldırısıyla ve tutuklamalarla karşı karşıya kalan emekçiler, İsrail devletinin zorbalığına "Durmayacağız" sloganlarıyla yanıt verdi.

İngiltere'de Unite, UNISON, GMB, NEU, UCU dâhil olmak üzere birçok sendikada örgütlü işçilerin yer aldığı "Özgür Filistin için İşçiler" grubu, 7 Aralıkta, Birleşik Krallık genelindeki dört silah fabrikasını eş zamanlı olarak abluka altına aldı. İsrail'i ve suç ortağı İngiltere'yi protesto etti. Glasgow'da İsrail'e askeri teçhizat üreten fabrikaların giriş çıkışlarını kapatan yüzlerce işçi İsrail'e silah satışının derhal durdurulmasını, Filistin işgalinin son bulmasını ve kalıcı ateşkes talep ettiler. "Bu fabrika soykırımı silahlandırıyor", "Burada üretilen silahlar Gazze'de öldürüyor" pankartlarıyla İsrail'i ve destekçisi İngiltere'yi protesto ettiler.

ABD-San Francisco'da teknoloji işçileri, 14 Aralıkta bir gösteri düzenleyerek ABD-İsrail işbirliğini protesto ettiler. Şirketin ofisleri önünde toplanarak Google'ın İsrail

devletiyle yürüttüğü 1,2 milyar dolarlık ortak Nimbus Projesinin iptal edilmesini istediler. Google'da çalışan işçiler de protesto gösterisine katıldılar. Katliama ortak olan hiçbir teknolojiyi desteklemediklerini ifade ettiler. "Kötülük Yapmayın, Soykırımı Desteklemeyin", "Soykırım için Teknoloji Yok" sloganları attılar. Ayrıca 25 Aralık Noel Günü kutlamalarında Filistin halkıyla destek eylemleri düzenlendi. New York'ta yüzlerce emekçi "Acil Ateşkes" çağrısında bulundu. Emekçiler, ABD başta olmak üzere savaşa destek olan egemenleri ve İsrail devletini lanetlediler. Biden yönetiminin İsrail devletine desteğini sonlandırmasını ve insani yardımların Filistin halkına ulaştırılmasını istediler.

Meksika'dan ABD'ye Büyük Göçmen Yürüyüşü

24 Aralıkta Meksika'nın Chiapas eyaletinden yaklaşık 10 bin göçmen ABD sınırına doğru yürüyüşe geçti. Guatemala sınırından yola çıkan göçmenler "yoksulluktan kaçış" yazılı pankart taşıdılar. Çoğu Orta ve Güney Amerika ülkeleri olmak üzere yaklaşık 24 ayrı ülkeden göçmenlerin olduğu yürüyüş 2023'ün en büyük göçmen yürüyüşü oldu. ABD sınırına varmaya çalışan göçmenler göç yasalarını sıkılaştıran Meksika hükümetini de protesto ettiler.

Dünyanın pek çok bölgesini emperyalist savaşlarla, ekolojik krizle, yoksulluk ve sefaletle cehenneme çeviren kapitalizmin yarattığı göç krizinin bedelini dünyanın yoksul emekçileri ödüyor. Göç dalgasını engelleyecek bir sınır, duvar ya da yöntem bulunmuyor. Aylardır Guatemala-Meksika sınırında bekleyen, seyahat vizesi verilmeyen, başvurularına yanıt alamayan göçmenler, mevcut göç politikasına karşı ABD-Meksika sınırına doğru 2 bin kilometrelik yolculuklarına başladılar. Vize olmadan otobüs bileti de alamayan göçmen aileler çocuklarıyla, yaşlılarıyla bunaltıcı sıcakta kuzeye doğru yürüyüşlerini "Suçlu değiliz, uluslararası işçileriz!" sloganlarıyla sürdürdüler. ■

İşçiler, Emekçiler, Emekliler 2024'e Mücadeleyle Girdi

Hayat pahalılığı, düşük ücretler, uzun çalışma saatleri, iş cinayetleri, örgütlenme ve sendika seçme özgürlüğünün şiddetle bastırılmaya çalışılması... Sermaye sınıfının ve iktidarın saldırılarına sessiz kalmayan pek çok farklı sektörden işçiler, emekçiler, emekliler Aralık ayında çeşitli eylemler gerçekleştirdiler. Direnişçi ve grevci işçiler, metal işçileri 2024'e mücadeleyle girdiler.

Hekimler ve sağlık çalışanları, 7 Aralıkta İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi önünde eylem yaparak TTB Merkez Konsey üyelerinin görevden alınmasını protesto ettiler. DİSK Aralık ayı boyunca gelirden ve vergiden adalet talebiyle 11 kentte işçi buluşmaları gerçekleştirdi. 10 Aralıkta, DİSK Emekli-Sen, Tüm Emekliler Sendikası ve Emekliler Dayanışma Sendikasının çağrısıyla Ankara'da "Büyük Emekli Mitingi" yapıldı. İşçilerin mücadele örgütü ÜİD-DER de "Mezarda Emekliliğe, Düşük Emekli Aylığına, Sendika Hakkının Engellenmesine BİRLİKTE KARŞI DURALIM!" pankartıyla mitinge destek verdi. Bursa Demokrasi Güçlerinin çağrısıyla 17 Aralıkta Osmangazi Kent Meydanında gerçekleştirilen "Zamlara ve Yoksulluğa Hayır!" eylemine ÜİD-DER'li işçiler de katıldı.

Emeklilik hakları gasp edilen staj ve çıraklık sigortası mağduru işçiler 10 Aralıkta Türkiye'nin pek çok ilinden gelerek İstanbul Kartal meydanında miting, Emeklilik Prim Mağdurları ise 24 Aralıkta Beşiktaş Mustafa Kemal Kültür Merkezinde bir buluşma gerçekleştirdiler. Buluşmaya Türkiye'nin çeşitli şehirlerinden EYT derneklerinin üyeleri, emekli sendikaları ve ÜİD-DER katıldı. Kamuda taşeron olarak çalışan işçiler, 17 Aralıkta Kadıköy İskele Meydanında bir araya gelerek kadrolu iş talebiyle eylem yaptılar.

Urfa'da bulunan Özak Tekstil işçilerinin işyerinde baskılara son verilmesi ve sendika seçme özgürlüklerinin ta-

nınması talebiyle BİRTEK-SEN öncülüğünde başlattıkları direniş devam ediyor. İşçiler ikinci ayına giren direniş sürecinde patronun, sarı sendikanın, jandarmanın, valinin ve müftünün baskısına maruz kaldılar. Direniş alanına gitmek istediklerinde defalarca jandarmanın saldırısına uğradılar, sendika yöneticileri, direnişçi işçiler gözaltına alındılar. Tüm baskılara karşı mücadelelerine sahip çıkan işçilerin bu kararlılığı Özak işçileriyle dayanışmayı büyüttü. İstanbul Kadıköy'de pek çok sendika ve demokratik kitle örgütünün katılımıyla 15 Aralıkta bir dayanışma eylemi gerçekleştirildi. ÜİD-DER de eyleme "İşçiler Boyun Eğmiyor, Mücadele Ediyor! Yaşasın Sınıf Dayanışması!" pankartıyla katıldı.

Bursa'da Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu Şahinkul Makina fabrikasında toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine işçiler 21 Aralıkta greve çıktı. Türk-İş/TGS üyesi Sputnik Türkiye işçilerinin grevi devam ediyor. Sakarya Hendek'te Burda Bebek fabrikasında Petrol-İş Sendikasına üye oldukları için işten atılan 7 kadın işçinin, İzmir Bergama'da Tarım-Sen'e üye oldukları için işten atılan Agrobay Seracılık işçisi kadınların direnişi sürüyor.

Metal işkolunda yetkili işçi sendikaları ile patron örgütü MESS arasında süren 2023-2025 Grup Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinin arabulucu aşaması da anlaşmazlıkla sonuçlandı. Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu fabrikalarda MESS'in dayatmalarını protesto etmek amacıyla yapılan bir saatlik iş bırakma eylemleri Pazartesi ve Cuma günleri birer saat olmak üzere haftada iki saate çıkarıldı. MESS'in yüzde 35'lik zam teklifini yüzde 50'ye çıkarmasını da kabul etmeyen Birleşik Metal-İş üyesi metal işçileri 2024'e "Grev" diyerek girdi. ■

Boyun Eğmek mi Birlikte Karşı Durmak mı?

Hangi emekçi kadına dokunsak bin ah işitiyoruz: “Ye-tişemiyoruz”, “Her şey ateş pahası” “Sonumuz ne olacak?”, “Çocuğun beslenme çantasına koyacak bir şey alamıyorum”... Emekçi kadınların sohbetlerinde dile gelen bu şikâyetler gün geçtikçe artıyor. Ekonomik sıkıntılarımızın bir dışı vurumu olan bu şikâyetlerimiz haksız ya da yersiz değil. Şikâyet etmek tepkinin bir biçimidir. **Ancak tepkilerimizin sadece şikâyet etmekle sınırlı kalması, sorunun çözümü için adım atmamak, o soruna karşı bir kanıksama hali yaratır.** Bu da sorunların çözümsüz kalması anlamına gelir.

Şikâyet etmenin ötesine geçememenin en önemli sebeplerinden biri çoğu zaman kendimizde sorumluluk hissetmememizdir. Örgütlü bir toplum olmadığımız için kendimizi çevresine etki edecek güçte olmayan tekil bir insan gibi düşünmemizdir. Doğru, **bugün mutfaklarımızda yangın varsa, çocuklarımızı sağlıklı koşullarda büyütme zorunda kalıyorsak, işyerleri işçilere mezar olmaya devam ediyorsa, her yerde haksızlıkla, haksızlıkla ve adaletsizlikle karşı karşıya kalıyorsak bunun en büyük nedeni örgütsüz bir toplum olmamızdır.** Toplumun örgütsüz olması ve yaşanan devasa ortak sorunlara birlikte tepki gösterememesi sorunları gittikçe ağırlaştırıyor. Ama bir an durup düşünelim: **Biz değişmesini istediğimiz bu toplumun bir parçası değil miyiz?** “Bu insanlar duyarsız, bu toplumdaki bir şey olmaz!” de-yip bir kenara çekilmek, biz doğru ve anlamlı tepkiyi göstermeden başkasından bunu yapmasını beklemek doğru bir davranış mıdır? Bir birey olarak kendi duyarlılığımızı, tepkilerimizi ortaya koymanın bir yolunu aramadan toplumsal duyarlılığın gelişmesini bekleyebilir miyiz? Cevap çok açık: **Önce kendimizden başlamalıyız.**

Elbette neye, kime, nasıl tepki göstereceğimiz de önemli. Mesela geçtiğimiz aylarda İşçi Dayanışması'nın Emekçi Kadın köşesinde bir örnek aktarılmıştı. Bir okulda anneler birleşmiş, çocuklarının sağlıklı büyümesi için okuldan istenen beslenme listesine itiraz etmişler. Ekonomik durumlarının göz ardı edildiğini düşünen aileler, öğretmene listeyi değiştirmesi için baskı yapmışlar. Şöyle bir duruş düşününce ne kadar acı bir durumla karşı kar-

şıya olduğumuzu görebiliriz. Sorunun kaynağı evlatlarımızın beslenme ihtiyaçları değil, düşük ücretlerimiz, geçim sıkıntımızdır. Ek işlerde çalışmamıza, fazla mesailere kalmamıza rağmen o listeyi karşılayacak alım gücümüzün olmayışındır. Dolayısıyla tepki göstermemiz gereken bizi çocuklarımız için sağlıklı, ucuz gıdalar almaya iten yoksulluğumuzdur. Çocuklarımız için sağlıklı beslenme çantaları hazırlamamızı isteyen öğretmenler değil, sağlıklı besinlerin erişemeyeceğimiz kadar pahalı olmasıdır. Her sorunun çözümü onu yaratan nedene karşı mücadeleden geçer. Ama sermaye sınıfı ve iktidar, bu örnekte olduğu gibi gerçek nedenleri gizlemeye, insanların zihinlerini bulandırmaya, mücadeleyi bastırmaya çalışıyor.

UID-DER'in, emekçi kadınlardan ve toplumun pek çok kesiminden de yükseltile, okullarda ücretsiz ve sağlıklı yemek talebini hatırlayalım. Kısa süreliğine anaokullarında uygulamaya konan bu talep, bir yıl sonra deprem bölgesi dışındaki tüm şehirlerde kaldırıldı. Oysa ihtiyaç olduğu gibi duruyor! O halde birleşip bu sorunu okullardaki diğer velilerin gündemine taşıyabilir, bir araya gelerek okul yönetimlerine başvurabilir, Bakanlığın bütçe ayırmasını isteyebiliriz. Bu hareket, sorunun çözümü için en doğru ve gerçek adım olur. Ama buna cüret göstermeden, “ne değişecek ki?” duygusuna kapılırsak, yukarıdaki örnekte olduğu gibi sorunumuzu çözümsüz kılan yanlış tepkiler veririz.

İçinde bulunduğumuz toplumun duyarlı, birlik ve dayanışma içinde olmasını istiyorsak, ilk adımı kendimiz atmamızdır. Öncelikle sorunlarımızın çözümsüz olduğunu düşünmekten vazgeçmekle başlayalım. Çözümü başkasından beklemenin sorunlarımızı daha da ağırlaştırmaktan başka bir işe yaramadığını görmeliyiz. Uzak ve zor görünen ama adım attıkça gerisini pekâlâ getirebileceğimiz yoldan gitmeli, denemekten vazgeçmemeliyiz. Bir anne olarak, bir emekçi kadın olarak büyük küçük demeden neler yapabileceğimizi düşünelim. Bulduğumuz her ortamda gerçek çözümlere odaklanarak etrafımızı bu temelde harekete geçirmeye çalışalım. Cüretimizi kuşanarak, çocuklarımızın lokmasına göz dikenlere karşı mücadeleyi büyütelim. ■

Derby'den Özak'a Sendikalı Olma, Sendika Seçme Hakkı

2024'e girdiğimiz günlerde asgari ücret için çok değerli birkaç aya kalmadan açlık sınırıyla yarışacak bir miktar açıklandı. İşçiler olarak başta ücret ve ağır çalışma koşulları olmak üzere pek çok sorunumuz var. Sorunu olan insan ya da insan topluluğu o sorunlara çare aramak zorundadır. Haliyle biz işçiler de sorunlarımıza çözüm arıyoruz. Bunun için birlik olmayı, sendikalaşmayı deniyoruz. Fakat gelin görün ki patronların nezdinde sendika istemek büyük suç! Hele bunun için eylem yapmak, sendika hakkına sahip çıkmak, grev yapmak daha da büyük suç! **Sendikalı olmak, istediğimiz sendikayı seçmek anayasal hak iken patronlar bunu yasadışı suç olarak görüyorlar, Migros Depo, Agrobay Seracılık, Özak Tekstil örneğinde olduğu gibi bu hakkı isteyenleri her türlü yolla cezalandırıyorlar.** O halde gelin 55 yıl öncesine uzanalım ve Derby işçilerinin tüm baskıları aşarak sendika seçme haklarına nasıl sahip çıktıklarına tanıklık edelim.

1968 yılında İstanbul Kazlıçeşme'de bulunan Derby Lastik fabrikasının patronu, işçileri kendi kurduğu Kauçuk-İş Sendikasına geçirmek için baskı yapıyordu. Lastik-İş'te örgütlü olan işçiler işten atma tehditleriyle, baskıyla, hatta patronun adamları tarafından dövülerek sendikadan istifaya zorlanıyordu. Patron bu yöntemlerle işçileri vazgeçiremeyince derhal Kauçuk-İş'le sözleşme imzalamaya girişti. Bu emrivaki, işçilerin sabrını taşırmıştı. Derby işçileri patronun tutumuna karşılık sendika seçme hakkına sahip çıkarak fabrikayı işgal etme kararı aldılar. Bu karar evvelinde her türlü hazırlığı yapan işçiler, evleri, kahvehaneleri bir bir dolaşarak tüm işçileri işgale ikna ettiler. Ücretlerinde, sosyal haklarında, yemeklerinde iyileştirmeler yapılmasını ve fabrikada yapacakları referandumla patronun Lastik-İş'le toplu sözleşmeye oturmasını sağlamayı amaçlıyorlardı. Sendikal faaliyetler nedeniyle işten atılmaları önlemek, işçilere baskı uygulayan, hakaretler yağdıran müdür ve yöneticilerin işine son verilmesini sağlamak istiyorlardı.

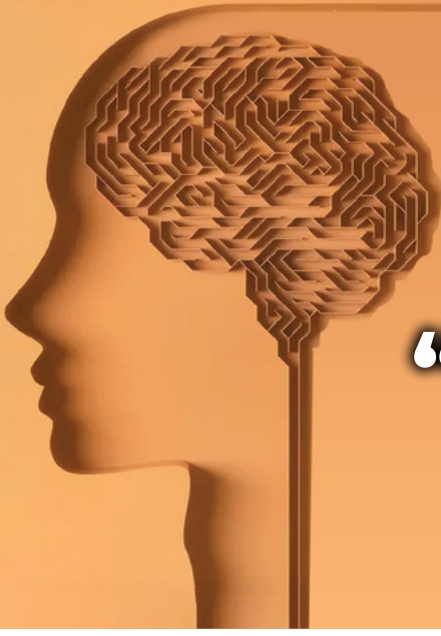
6 gece 6 gün süren işgalin son günüyü. İş Mahkemesinden gelen hâkim işçilere yaptıkları eylemin yasal olmadığını, suç olduğunu ve 6 seneye kadar ceza alabileceklerini söyleyerek işgale son vermelerini istedi. İşçilerse sendikadan vazgeçmediklerini, referandum istediklerini belirterek şöyle cevap verdiler: "Biz Kauçuk-İş'i istemi-

yoruz, bizim sendikamız Lastik-İş'tir. Eğer oylamada Kauçuk-İş çoğunluktaysa biz çeker gideriz, aksi takdirde fabrikadan ayrılmayız." İşgalin ve referandumun yasal olmadığını söyleyen hâkim 1,5 saat dil döktü ama işçileri referandum talebinden vazgeçiremedi. Bunun üzerine hâkim iki çuval getirterek oylama yaptırdı. Oylamadan sonra, hâkimin "bana güvenmiyor musunuz?" diyerek çuvaları götürmeye çalışmasına karşı çıkan işçiler başladıkları işin sonuna kadar takipçisi olacaklarını belirterek oyları kendi şahitleriyle saydırdılar. Sonuçta Kauçuk-İş'in aldığı 6 oya karşılık Lastik-İş 930 oy aldı, zafer Derby işçilerinin oldu! İlk zaferin ardından işçiler fabrikayı hemen terk etmeyerek patronla Lastik-İş arasında bir protokol imzalatıldılar. Haklı ve meşru bir mücadele vererek patronun oyunlarına, Türk-İş/Kauçuk-İş bürokratlarına, yasal engellere rağmen tüm taleplerini kabul ettirdiler.

İşçilerin haklılıklarına ve birbirlerine duydukları güven, tek yumruk gibi örgütlü davranmaları zafer getirmişti. Fakat Derby işçileri yalnız değillerdi. Dünyada da işçilerin mücadelesinin yükseldiği o dönemde Türkiye'de Maden-İş'in mücadelecisi sendikal anlayışı tüm işçilere güç ve güven veriyordu. **İşçiler mücadeleyi kendi işleriyle sınırlı görmüyor, dayanışma içinde davranıyorlardı.** Derby'de sendikal olma bilincine fabrika işgalinden sonra vardıklarını söyleyen işçiler bilinçlenmeye devam edecek, kısa bir süre sonra 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişinde de yerlerini alacaklardı.

İşçi Dayanışması'nın 118. sayısında yer alan "Yasal mı Değil mi?" yazısında şöyle diyorduk: **"Bir eylemin meşruiyeti onun haklılığına dayanır. Tüm zenginliği üreten ama sefalet içinde yaşayan işçi sınıfının ağır çalışma ve kötü yaşam koşullarına karşı verdiği tüm mücadeleler haklı ve meşrudur.** Bu nedenle, işçilerin hakları için örgütlenip mücadele etmesi patronların yasalarına göre 'yasak' olsa da işçilerin ve ailelerinin gözünde haklı ve meşru olmalıdır."

Bugün sendikal olma ve sendika seçme hakkımız uzun süren dava süreçleriyle, polis barikatıyla, jandarma copuyla, valilik yasaklarıyla, imam engeliyle karşılaşırken bizler haklılığımıza, taleplerimizin, mücadelemizin meşruluğuna daha fazla sarılmamız. Geçmişin derslerini hatırlayarak, sesimizi daha fazla işçiye duyurarak, onlarla dayanışmayı büyütürken sermayenin ve iktidarın saldırılarına birlikte karşı durmalıyız. ■

“Dejavu” Sarmalını Kırmak İçin

Bazen bir yerden geçerken, bir sohbet sırasında ya da bir olay yaşadığımız anda “bunu daha önceden yaşamıştım” hissine kapılırız. Bu durum beynimizin bize türlü oyunlar oynamasından kaynaklanır. Fransızcada “önceden görüldü” anlamına gelen dejavu sözcüğü bu durumu tarif etmek için kullanılır. **Son yıllarda yaşadıklarımıza şöyle bir baktığımızda dejavu hissine kapıldığımız çok şey yok mu?** Sürekli aynı sorunlarla boğuşuyor, aynı acıları yaşıyoruz. Sanki aynı sarmalın içinde geçip gidiyor yıllarımız.

Mesela asgari ücret görüşmeleri size ne düşündürüyor? Hatırlayalım, 2022 yılı için yapılan görüşmeler “işçileri enflasyona ezdirmeyeceğiz” söylemiyle başlamış ve 4 bin 253 lirayla sonuçlanmıştı. Enflasyonun üzerinde olduğu söylenen bu zamdan sonra da bayram yapmamız istenmişti. Beklentilerinin üstünde zam yapıldığı için sevinenler de olmuştu, alkış tutanlar da. Fakat aradan bir ay geçmeden başka bir zam yağmuru başladı. Elektrikten doğalgaza, gıda ürünlerinden akaryakıtta zamlar ardı ardına gelmeye başlayınca asgari ücrete yapılan sözde rekor zam, rekor bir hızla eriyip gitti. 2022’de söylenen “enflasyona ezdirmedik” sözleri, 2023’te tekrarlandı, 2024 yılı zammı için yine aynı sözleri işitmeye devam ettik ve sonuç ortada. Yine yoksulluk sınırının yanına yaklaşamayan ve kısa bir süre sonra açlık sınırıyla yarışacak bir ücretle karşı karşıyayız.

Peki, 6 Şubat depremleri yaşandığında işçi ve emekçiler olarak ne hissettik? Deprem sonrası yıkılan binalardan yankılanan “sesimi duyan var mı?” seslerine, yıkımın ardından kaderlerine terk edilen emekçilerin “devlet nerede?” isyanına tanık olduk. **Hepimizi acıya ve öfkeye boğan aynı sorular daha önce Gölcük’te, Düzce’de, Elazığ’da, Van’da, İzmir’de defalarca sorulmuştu oysa.** Benzer hisleri iş kazalarında ölen sınıf kardeşlerimiz için yaşadık. Çünkü sermayenin dizginsiz sömürü hırsı 301 işçi kardeşimize nasıl kıydıysa Soma’da, öyle kıydı 2022’de Amasra’da. Ve iktidar tarafından yinelenen “kader” sözcüğüydü yine sermayenin sorumluluğunu üzerinden atmanın anahtarı. Alınması gereken önlemler yine alınmamış, denetimler yapılmamıştı. İş cinayetlerinin sebebi de iktidarın tutumu da değişmedi o günden

bugüne. Bu nedenle aynı ateş tekrar düşüyor ocaklarımıza. 2021’de ormanına, yaşam alanlarına sahip çıkan İkizdereli köylülerin de, 2023 Akbelen’de doğa talanına “dur” diyenlerin de jandarma dikildi karşısına. Tek fark, bir tarafın Karadeniz ağzıyla, diğer tarafın Ege ağzıyla savunmasıydı topraklarını. Orman yangınları, seller tekrar tekrar yıkım getirdi emekçiler için ama her seferinde “kader”, “yananın yerine yenisini dikeceğiz”, “yıkılanın yerine daha iyisini yapacağız” sözlerini duyduk iktidardan. Oysa sadece acılarımızın ve kayıplarımızın üzerinden sermayeye yeni rant alanları açıldığını gördük. Kısacası tekrarlanan çok şey oldu, olmaya da devam ediyor.

Tüm bu yaşadıklarımıza bakınca adeta toplumsal bir dejavu halinde olduğumuzu görüyoruz. Sürekli aynı acıları yaşıyor, aynı yalanları dinliyoruz. Fakat bilelim ki aslında yaşadıklarımız bir dejavu, yani beynimizin bize oynadığı bir oyun değil, gerçekliğin ta kendisidir. Peki, nasıl oluyor da sürekli tekrar eden yalanları dinleyebiliyoruz? Sermaye sınıfı, yıllar yılı bizlere yaşattığı onca acıyı, yoksulluğu sineye çekip, kanıksamamızı nasıl sağlıyor?

Hayatımızı kuşatan, sürekli tekrarlanan bir sarmal-la çevriliysek bunun tek bir nedeni var; o da örgütsüzlüğümüz. Örgütlü olmayan bir sınıf değişim iradesi gösteremez, çıkış bulamaz. İşçi sınıfının aksine örgütlü olan patronlar sınıfı yüzyıllardır aynı refleksleri gösteriyor, örgütsüz işçileri bölüp parçalıyor, fikirleriyle zehirliyor, bilincini bulandırıyor, baskıyla sindiriyor, yönetiyor. Bu yüzden yaşadığımız tüm olumsuzlukların egemenlerin lehine tekrar ettiğini görüyoruz. Öyleyse değişmesi gereken işçilerin refleksleridir. **Değişime ihtiyacı olan bizlersek, bizi boğan sarmalı söküp atmak da bizim ellerimizde demektir.**

İşçi Dayanışması’nın 168. sayısında yer alan yazımızda Amerikalı yazar Mark Twain’in sözüne atıfla “Tarih tekerrür etmez ama kafiyelidir!” demiştik. Tarih işçilerin örgütlü olduklarında kendilerine dayatılan yaşamı nasıl değiştirebildiğini gösteriyor. Eğer işçiler örgütlü olursa bugün sermayenin belirlediği kafiyeyi yarım işçi sınıfı belirleyebilir. **Kurtarıcı beklemeden, değişim iradesiyle yola koyulanlar, örgütlenenler toplumun çoğunluğunun içine hapsedildiği bu sarmalı kırabilirler.** ■

Bariş İstemenin Suç Olduğu Yerde İnsanca Yaşam Olur mu?

Türkiye’de pek çok insan ve özellikle gençler Avrupa’ya, Amerika’ya gidip orada yaşamayı düşünüyor. Orada daha insanca muamele görüp insanca yaşayacağını düşünüyor. Oysa “insanca” yaşayabileceklerini zannettikleri o ülkelerde bugünlerde en basit insani talep olan barış talebi, “İsrail’i durdurun” talebi baskıyla karşılanıyor, suç sayılıyor. **Peki, barış içinde, kardeşçe yaşamayı istemenin bile suç sayıldığı bir yerde insanca yaşam mümkün olur mu?**

Mesela Batılı kapitalistler Ukrayna savaşı söz konusu olduğunda, Rusya’yı yerden yere vurdular. Fakat bugün İsrail’i, Filistin’deki zulmü protesto edenlere tahammül edemiyor, onları terör destekçisi olarak yaftalıyorlar. İşsiz bırakmaktan sokakta coplamaya kadar her türlü zulmü yapıyorlar. Dün Ukrayna demek, barış demek suç değildi, bugün Filistin demek, barış demek suç. Neden? Çünkü egemenlerin çıkarları öyle gerektiriyor! Batı medyası Filistin’de hastanelerin, okulların bombalanmasını bile meşru gösteriyor. Gece gündüz yapılan yayınlar, yorumlar ve röportajlar eşliğinde toplumun üzerine yalanlar boca ediliyor. Öyle ki ABD Başkanı Biden, İsraili bebeklerin başlarının kesildiği bir video izlediği ve dehşet verici olduğu yalanlarını söyledi. Bu çarpıtmaların, ikiyüzlülüğün, baskıların, olduğu bir düzende mi insanca yaşam olacak?

Demokrasinin kaleleri olduğunu iddia eden kapitalist ülkelerin egemenleri, bırakalım insanca yaşamaya izin vermeyi, kendi çıkarları uğruna işçi ve emekçilerin yaşamını zehir etmektedir. Örneğin eşitsizlik akıl almaz biçimde derinleşmişken sermayeyi büyütme için işçi haklarına saldırırlar. Kölece çalışma koşullarını dayatırlar ama bu koşulların diğer ülkelere göre daha hafif olmasıyla övünürler. Bir yandan demokrat olmakla, evrensel değerlere saygı göstermekle övünüp bir yandan göçmenlere yönelik nefreti ve ırkçı saldırıları körüklerler. Bir yandan sözde doğayı ve çevreyi korumak için yasalar çıkartırlar diğer yandan farklı ülkelerde çevreyi kirleten tesisler inşa ederler. Bir yandan çocuk işçiliğine karşı olduklarını söylerler diğer yandan Asya ve Afrika ülkelerinde şirketlerinin çocuk işçileri çalıştırmasına göz yumarlar. Barış konusunda da aynı ikiyüzlü tutumu gösterirler. Kendi çıkarları için çıkardıkları savaşları “terörizmle savaş” olarak gösterirler. Benzer bahanelerle dünyanın pek çok bölgesini ateşe

verirler. Sömürü, savaş, baskı karşısında işçi ve emekçilerden gelen itirazları şiddetle bastırmaktan çekinmezler. Böylesine ikiyüzlü egemenlerin yönettiği ülkelerde “insanca yaşam” mümkün olabilir mi?

ABD ve AB ülkelerinin tüm yalanlarına, savaş çıkırtkanlığına rağmen işçi ve emekçiler, göçmenler meydanlarda “savaşa hayır” demekten korkmadılar. Haftalardır süren mitinglere yüzbinlerce insan katıldı. Barış isteyenler işten atılmakla tehdit edildi. Demokrat yazarlar savaşa hayır dedikleri için kitap fuarlarına alınmadı, konuşmaları sansürlendi. İşçiler hükümetlerin ve patronların zorbalığına karşı silah sevkiyatına engel olacak grevler örgütleyerek, barıştan yana cesur tutumlarını bir adım daha ileriye taşıdılar. **Dünya meydanlarında tanık olduğumuz manzara dünyanın tüm egemenlerinin savaştan beslendiğini, hangi milletten olursa olsun işçi ve emekçilerinse barış ve kardeşlikten güç aldığını ortaya koyuyor.** İşçi sınıfının mücadelesi bu nedenle insanlığın umududur.

Avrupa’dan Amerika’ya, Asya’dan Avustralya’ya milyonların haykırdığı barış talebi güçlense ne olur? Böyle bir durumda emperyalist savaşı kıskırtan egemenlerin karşısına dikilmez miydik? Yükselen göçmen karşıtı, ayrımcı, ırkçı, faşizan havayı geriletmez miydik? Birliğimizin verdiği güçle, işçi sınıfı olarak bizi sömürönlere düzenini yıkmaz mıydık? Dünyayı

yöneten egemenlerin engellemek istediği de bu değil midir? İşte onlar tam da bu nedenle kötülüğün vücut bulmuş halidir.

Küresel bir sistem olan kapitalizm sınıfların, sömürünün olduğu, eşitsizlik ve adaletsizlik üreten bir sistemdir. İnsanın insanı sömürdüğü, sömürönlere kendi çıkarlarını her şeyden üstün tuttuğu, tüm topluma dayattığı bir sistemdir. Bu nedenle kapitalizm altında insanca yaşanabilecek bir ülke yoktur. Dünyanın neresine gidersek gidelim, bu gerçekle yüz yüze gelmemiz kaçınılmazdır. Tam da bu nedenle dünya işçilerinin özlemleri, talepleri, umutları, mücadeleleri ortaktır. İnsanlığın ve dünyanın bir geleceği olacaksa, geleceğe dair, insanca yaşamının mümkün olduğu bir dünyaya dair umutlar büyüyecekse bunu işçi sınıfının uluslararası birliği sağlayacak. **Dünyaya gerçek barış ve özgürlük sadece ve sadece barış ve özgürlüğü gerçekten isteyenlerin eliyle, işçi sınıfının eliyle gelecek.** ■

Yüreğin Üşüdüğü Gün

Yüreğin üşüdüğü gün
sıcacık bir günü düşün
sıcacık bir bahar gününü
umudun büyüklüğünü
ve sonsuz maviliğini göğün

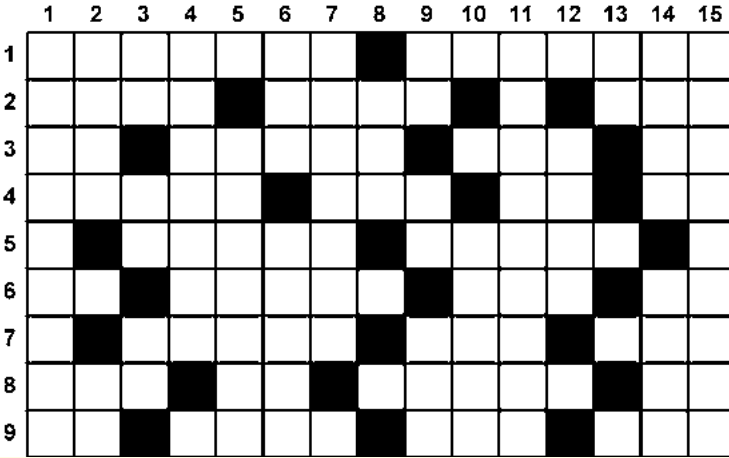
Yüreğin üşüdüğü gün
bir çocuğun gülüşünü düşün
bir çocuğun beyaz düşün
göveren dal uçlarını
çatlayan tomurcuğu
ve çiçeklenen yerini her öpüşün

Yüreğin üşüdüğü gün
bir ormanın gümbürtüsünü düşün
bir ırmağın türküsünü
bulutların beyazlığını
güneşin kızılığını
ve ısıtan yanını özgürlüğün.

Nuri CAN

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. İşçilerin mücadele örgütü. Kızıldeniz'in Süveyş Kanalıyla bağlandığı deniz.
2. Asıl olan. Yunan mitolojisinde savaş tanrısı. Şaşma, hayret ve korku bildiren bir söz.
3. Müzikte ikinci nota. Ağzındaki peyniri düşürmek için tilkinin hinlik yaptığı kuş. Avuç içi. En kısa zaman dilimi.
4. Kansızlık. Vücutta biriken azotlu bileşik. Temel. Nijerya'nın plaka kodu.
5. Yakın dost anlamında bir isim. İki kıyı arasındaki dar ve derin deniz.
6. Helyumun simgesi. Dünya. Hekimlik. Vilayet.
7. Toprak altı bölümleri serinletici içeceklerin yapımında kullanılan, çok yıllık otsu bir bitki. Antalya'nın bir ilçesi. Sınır.
8. Atın ayağına çakılan demir parçası. Yabancı. Meyvenin olgun duruma gelmesi. Rusçada evet.

9. Rütbesiz asker. Kırık kemikleri bir arada tutmak amacıyla kullanılan destek. İngilizcede çay. Eşi, benzeri olmayan.

Yukardan Aşağıya

1. Türkiye'de cumhuriyet tarihinin ilk kitlesel işçi mitingi.
2. Ruhsal ve bedensel olarak sağlıklı, sıhhatli olan. Utanma duygusu.
3. Hollanda'nın plaka kodu. Genişlik. Mililitrenin kısaltması.
4. Depremden sonra zeytinlik ve tarım arazileri rezerv yapı alanı ilan edilip gasp edilmek istenmesine karşı halkın direndiği Antakya'ya bağlı mahalle.
5. Aitlik.
6. Beyaz, parlak, çoğunlukla altıgen şekilli, buz kristallerinden oluşan bir yağış çeşidi. Bir işi bir kimsenin üstüne yıkmak.
7. İddia.
8. İngilizcede kulak.
9. Temel. İlave. AKP döneminde çok büyük bir kısmı özelleştirilen Kamu İktisadi Teşebbüslerinin kısaltması.
10. Elçilik uzmanı.
11. İşçilerin, emekçilerin ortak duygular ve düşünceyle karşılıklı bağ kurması.
12. Sinirler.
13. Sodyumun simgesi.
14. Deprem döneminde iktidarın halktan para toplamak için kullandığı, para transferi için kullanılan hesap numarası standardı. Alınmış bir şeyi geri verme.
15. 1991'de büyük madenci yürüyüşünün gerçekleştirildiği maden şehri.

Önceki Bulmacanın Çözümü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	E	N	T	E	R	N	A	S	Y	O	N	A	L	T
2	M	A	I	L	A	R	I	T	R	A	N	A		
3	E	R	M	E	N	İ	R	E	O	K	A	V		
4	K	E		K	E	L	E	K		I	T	P	A	
5	L	N	G	M		L	G	L	O	B	A	L		
6	İ	C	R	A	A	T	B	A	N	İ	T	E	L	
7	L	İ	S	E	R	O	Z	Y	O	N	Y	A		
8	İ	Y	I	L	I	K	A	Z	A	M	E	T	L	
9	K	E	R	A	M	E	T		E	R		K	E	N

1915 yılında yapılan ve o geceyi anlatan gazete illüstrasyonu

Asıl Düşman Olan Kim?

Fransa, İngiltere ve Almanya'dan üç çocuk, dersliklerinde, tahta önünde, ayakta. Her biri uluslarının ebedi düşmanlarına öfkelerini dile getiriyor. Fransız çocuk "o kırmızı lekeyi haritadan silmeliyiz", İngiltere'deki "barbarların kökünü kazımalıyız", Almanya'daki "katil, cani ellerini kaldırıyor" diyerek aynı nefretle konuşuyor. Ateşkes filmi bu sahneyle açılıyor. Resmi tarih bize der ki; Birinci Dünya Savaşı 1914'te bir Sırp milliyetçisinin Avusturya-Macaristan veliahtını öldürmesiyle başladı. Oysa Ateşkes filmine yansıyan gerçekler savaşın aslında çok önceden başladığını çarpıcı bir şekilde anlatır. **Çünkü savaş toprakların, bombaların patlamaya başladığı andan çok önce başlar.** İşçi ve emekçileri, gençleri, hatta çocukları savaşa ikna etmek, zihinleri milliyetçilikle felç etmek, düşmanlıkları bilemek savaşın önemli bir parçasıdır.

Alman işçi sınıfından dünyaya yayılan bir marşta şöyle bir söz vardır: "Kendileri konuşsalar halklar hemen dost olur." Peki, **1914'te kıskırtılan, birbirlerini öldürmeye zorlanan halklar aracasız, önyargısız konuşsalar ne olurdu?** İşte gerçek bir hikâyeden uyarlanan Ateşkes filmi bu sorunun yanıtını veriyor.

1914 yılının son günleri... Savaştan önce sıradan birer insanken, şimdi öldürmek ve ölmek için emir almış üç farklı ulustan yüzlerce askerin olduğu bir cepheyiz. Fakat o gün farklı bir gündür. Evlerinden ve sevdiklerinden uzakta olan, cephe hattındaki siperlerine sığınan Alman, Fransız ve İngiliz askerler sessizce Noel kutlamaktadır. Üç siperde duygular ortaktır. Bir saldırı olabileceği düşüncesiyle tetiktedirler ama o gün savaşı unutup insan olduklarını yeniden hissetme ihtiyacı ağır basmaktadır. Sonra büyümlü bir an yaşanır. Alman siperlerinden bir şarkı yükselir, İskoçlar gayda denilen enstrümanlarıyla şarkıya eşlik ederler. Derken siperlere sığınan askerler şaşkın, umutlu gözlerle kafalarını siperlerden çıkarırlar. İşte müziğin etkisiyle askerlerin birbirleriyle ilk temas ettiği, düşmanca duyguların kırılmaya uğradığı andır o an. O gece siper komutanlarının kararıyla bir gecelik ateşkes ilan edilir. "Düşman askerler", birbirlerine benzeyen "insanlar" olarak yeni yılı birlikte kutlarlar.

O gece sigaralar, çikolatalar, içkiler değiş tokuş edilir siperler arasında. Farklı diller konuşmalarına rağmen kolaylıkla anlaşılır askerler. Espriler yapılır, dertleşilir. Kimi askerler birbirlerine eşlerinin, çocuklarının fotoğraflarını

gösterirler. Eve dönmek için birlikte dua ederler. Böyle bir geceden sonra savaşmak mümkün müdür? Bir asker durumu şöyle özetler: "Yarın ölmek dün ölmekten daha saçma!" **Neticede birbirlerine düşman edilenler, birbirleriyle aracasız konuşmuş ve karşı siperlerde kendileri gibi birilerinin olduğunu kavramışlardır.** "Bir gecelik" denilen ateşkes sabah da devam eder ve siperler arasında şöyle konuşmalar geçer: "Topçu birliğimiz size ateş açacak, bizim siperlere sığının!" Üst rütbeli komutanlar bu üç siperde yaşananları öğrenene kadar bu böyle sürüp gider...

Fransız egemenler savaşmaya devam etmelerini sağlamak için siper komutanının babasını cepheye gönderirler. Babası tarafından aşağılanan, hainlikle suçlanan siper komutanı ortak duyguları şöyle özetler: "Doldurulmuş hindileri mideye indirip şarap içerek 'Almanları öldürün' diye haykıranlardan daha yakın hissediyorum kendimi Almanlara!" **Farklı uluslardan olsalar bile asker kılığına sokulup ölüme gönderilen emekçiler aslında birbirinin kardeşidir ve hepsinin ortak düşmanı kendi egemenleridir.** Ateşkes filminin anlattığı bu olay ve Fransız siper komutanının sözleri bu yalın gerçeğin ifadesidir.

Aslında halkların birbirlerine karşı bir husumeti yoktur. Yoksul emekçilerin düşmanlık için bir nedeni de yoktur. Düşmanlığı kıskırtan egemenlerdir. Dünyayı parsel parsel bölüşmüş egemenler, kendi çıkarları için başka halklardan emekçileri bize düşman belletirler. Neticede çıkan savaşlarda yoksullar ölür, zenginler semirir. Silah tekelleri başta olmak üzere kapitalistler kârlarını katlarlar. Fransız yazar Anatole France, yaklaşık 100 yıl önce şöyle demişti: **"Vatan için öldüğünü sanırsın ancak sanayiciler için ölürsün."**

Birinci Dünya Savaşında 20 milyon, İkinci Dünya Savaşında 70 milyon insan öldü. Peki ya Ukrayna'dan Filistin'e, Yemen'den Sudan'a, Suriye'den Lübnan'a bugün yaşananlar? Bu akıldışı sistem, tüm çürümüşlüğü ve gericiliğiyle birlikte dünyayı bir insan mezbahasına çevirmiş durumda. **Bu mezbahada neden sadece yoksulların çocukları savaşa sürülüyor? Neden sadece yoksulların ocağı sönüyor, onların sıvasız evlerine acı haber geliyor?** Kimi sorular vardır, en açıklayıcı cevaplardan daha açıklayıcı cevaplar taşırılar içlerinde. O halde hep birlikte sormaya, sorgulamaya devam edelim. **Bize asıl düşman olan kim? ■**